

BETÆNKNING

Afgivet af Familie -og Sundhedsudvalget

vedrørende

FM2015/58

Forslag til Inatsisartut beslutning om at Naalakkersuisut til FM2016 pålægges at udarbejde forslag til ændring af relevant lovgivning, således husstande med en årlig husstandsindkomst under 400.000 kr. fritages for betaling af kost og logi på patienthjem for medrejsende pårørende.

(Fremsat af medlem af Inatsisartut Anthon Frederiksen, Partii Naleraq)

og

FM2015/115

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at arbejde for, at familiemedlemmer til patienter med en akut sygdom, som indlogeres på Patienthjemmet i København, fra og med 2016 kan få opholdsudgifter, i forbindelse med opholdet på patienthjemmet, dækket af det offentlige.

(Fremsat af medlem af Inatsisartut Mimi Karlsen, Inuit Ataqatigiit)

Afgivet til forslagene 2. behandling

Udvalget har under behandlingen senest bestået af:

Medlem af Inatsisartut Tillie Martinussen, Demokraterne, formand

Medlem af Inatsisartut Jess Svane, Siumut, næstformand

Medlem af Inatsisartut Laura Tàunâjik, Siumut

Medlem af Inatsisartut Vivian Motzfeldt, Siumut

Medlem af Inatsisartut Aaja Chemnitz Larsen, Inuit Ataqatigiit

Medlem af Inatsisartut Juliane Henningsen, Inuit Ataqatigiit

Medlem af Inatsisartut Mimi Karlsen, Inuit Ataqatigiit

Udvalget har efter 1. behandlingen den 21. april 2015 under FM2015 nærmere gennemgået forslagene.

Forslagenes indhold og formålFM2015/58

Med beslutningsforslaget ønsker forslagsstiller opbakning fra Inatsisartut til, at Naalakkersuisut senest til FM2016 pålægges at udarbejde forslag til ændring af relevant lovgivning, således at husstande med en årlig husstandsindkomst under 400.000 kr. fritages for betaling af kost og logi på patienthjem for medrejsende pårørende.

FM2015/115

Med forslaget ønsker forslagsstiller at sikre, at Naalakkersuisut med virkning fra 2016 skal realisere, at pårørende til patienter, som indlogeres på Patienthjemmet i København som følge af akut sygdom, kan få opholdsudgifter dækket af det offentlige.

1. behandling af forslagene i Inatsisartut

Forslagene blev sambehandlet på grund af de indholdsmæssige ligheder.

Naalakkersuisut kunne med henvisning til den anspændte økonomiske situation ikke indstille forslagene til vedtagelse. Naalakkersuisut ville i stedet generelt arbejde for, at der blev prioriteret midler til forebyggende indsatser og behandling tættest mulig på ens hjem.

Alle partierne fandt forslagene sympatiske, men de umiddelbare indstillinger til forslagene var delte. Demokraterne afviste at prioritere yderligere midler til patienters pårørende, udover i det omfang, det allerede sker.

Partii Naleraq og Inuit Ataqatigiit støttede omvendt forslagene. Inuit Ataqatigiit præciserede imidlertid, at partiet alene støttede forslagene indenfor en ramme på 1.2 mio. kr. eller svarende til den bogførte indtægt på Patienthjemmet i København, som følge af den aktuelle betaling fra pårørende for kost og logi. Kunne man ved forhandling opnå enighed om et samstemmende ændringsforslag til forslagene, så havde Inuit Ataqatigiit interesse i dette. Partii Naleraq støttede i det hele begge forslag, og fremhævede at forslagene matchede koalitionsaftalen, så koalitionen måtte antages at være positivt indstillet overfor forslagene.

Atassut fandt, at der uanset de økonomiske begrænsninger skulle gennemføres en nærmere undersøgelse af patient- og pårørendeservicen særligt ifm indlæggelse på Patienthjemmet i København, idet partiet er fuldt overbevist om, at der er plads til forbedringer.

Siumut fremførte vigtigheden af, at patienter med livstruende og akut sygdom i videst muligt omfang burde have mulighed for at have pårørende til stede. Siumut anførte videre, at man kunne sikre forbedrede rettigheder på området via overenskomster. Siumut undlod at tage entydig stilling til forslagene, idet partiet gerne ville vurdere mulighederne nærmere.

På denne baggrund blev forslagene henvist til nærmere behandling i Familie- og Sundhedsudvalget.

Udvalgets behandling af forslagene

FM2015/58

Som udvalget læser afstemningstemaet på forslaget (overskriften), så er det alene udgifter til kost og logi for ledsagende pårørende, som forslagsstiller vil have husholdning med en samlet årlig indkomst på under kr. 400.000 fritaget for at betale. Under begrundelsen er anført, at den sygdomsramte familie også skal have udgifter til rejse fra hjembyen til indlæggelsesstedet dækket. Udvalget må imidlertid forholde sig til afstemningstemaet, hvorefter udvalgsbehandlingen alene omfatter udgifter for kost og logi for medrejsende pårørende.

Idet forslagsstiller i afstemningstemaet anfører Patienthjemmet, så må udvalget ligge til grund, at forslaget alene omfatter Patienthjemmet i København.

Ad FM 2015/115

Som udvalget forstår forslaget, så er det alene udgifter til kost og logi (opholdsudgifter) for pårørende under ophold på Patienthjemmet i København, som skal dækkes af det offentlige. Forslagsstiller fremhæver, at man først og fremmest må prioritere pårørende til patienter indlagt på Patienthjemmet i København med akut og alvorlig sygdom. Forslagsstiller fremfører endvidere, at det ikke er hensigten med forslaget at give garanti for ophold for alle pårørende, da ophold først og fremmest skal sikres patienterne. Såfremt der er mulighed for at sove på samme stue som ens pårørende uden at man optager plads fra andre patienter, så skal muligheden imidlertid være til stede.

Udvalget har forståelse for begge forslag. Patienter, som visiteres til behandling og ophold udenfor landet er i en ganske vanskelig og sårbar situation, og vi bør i videst muligt omfang lette situationen for de pågældende patienter og deres nærmeste pårørende. Det er utvivlsomt meget vigtigt, at patienter har mulighed for at have deres pårørende tilstede under alvorlige sygdomsforløb. Nærhed og støtte fra ens nærmeste pårørende betyder meget i en vanskelig situation.

Udvalget har hæftet sig ved de gældende regler om patientledsagelse, hvorefter en patient med akut livstruende sygdom har ret til en pårørende ledsager ved evakuering til blandt andet Patienthjemmet i København. Ordningen hvor der er den behandlende læge, der afgør, hvorvidt der er tale om akut livstruende sygdom er ifølge udvalget helt fornuftig. Det anføres i svarnotatet, at sundhedsvæsenets forpligtigelser vedrørende ophold og forplejning ophører, når patientens tilstand ikke længere skønnes at være akut livstruende. Denne retstilstand kan udvalget bakke op omkring. Børn under 18 år har altid ret til en pårørende ledsager ved behandling udenfor hjembyen, og sådan bør det forsat være.

Udvalget er ikke bekendt med, at det i praksis skulle udgøre et problem med at finde ud af, hvem, der som pårørende skal ledsage patienten.

Når det er sagt, så er det grønlandske sundhedsvæsen i lighed med øvrige instanser og områder i samfundet nødt til at udvise stor økonomisk ansvarlighed og mådehold. Prioritering af udgifter og service i regi af sundhedsvæsenet skal først og fremmest målrettes patienter.

Forslagene er ikke helt ens. Forslaget FM 2015/115 sonderer ikke mellem, hvorvidt ledsagende pårørende er formuende eller ej. Offentlig betaling af kost og logi skal ske for alle pårørende til patienter indlagt eller visiteret til Patienthjemmet i København som følge af akut (livstruende) sygdom. Udgifter forbundet med forslaget skal ifølge forslagsstiller imidlertid holde sig inden for en økonomisk grænse på kr. 1.2 mio. kr.

Som nævnt, så er der på betonedede punkter modstrid mellem afstemningstemaet (titlen) på FM 2015/58 og det i begrundelsen fremførte. Som fremhævet, så begrænser ordlyden af afstemningstemaet sig ikke alene til pårørende til patienter visiteret til behandling specifikt på Patienthjemmet i København, men på den anden side, så fremfører forslagsstiller, at de økonomiske rammer for forslaget anses at kunne holde sig indenfor en grænse på omkring 1.2 mio. kr., hvorefter udvalget må formode, at forslaget alene relaterer sig til Patienthjemmet i København.

Udvalget finder principielt, at pårørende til patienter skal behandles ens, uanset om patienten visiteres til behandling i Danmark eller til et hospital i Grønland uden for patientens eller den pårørendes hjemby. Udvalget er på den anden side også klar over, at de økonomiske konsekvenser af forslagene i givet fald ville blive markant større og uden for det økonomisk forudsatte på omtrent 1.2 mio. kr.

Henvisende til, at begge forslagsstillere har begrænset de økonomiske rammer for forslagene, så må udvalget konkludere, at forslagene alene omhandler pårørende til patienter visiteret til ophold på Patienthjemmet i København. Og dette endvidere alene til patientophold som følge af livstruende eller akut karakter.

Vedrørende reglerne om offentlig hjælp, så opfordres Naalakkersuisut til at afdække og præcisere, hvorvidt disse regler administreres rigtigt og ens af kommunerne i relation til hjælp til pårørende. Dette således at det sikres, at reglerne er klare og pårørende til patienter behandles ens.

Udvalget finder det i øvrigt ganske uhensigtsmæssigt, at man eventuelt kan benytte flere forskellige regelsæt som hjemmel for at yde offentlig hjælp eller støtte for pårørende til patienter. Rent administrativt ville det være at foretrække med én klar regulering. Vi skal

passe på, at vil ikke skaber en jungle af regler.

Udvalget finder, at patientledsagere eller nære pårørende, der er visiteret til at kunne ledsage patienten på sundhedsvæsenets regning ikke skal betale for kost og logi. Er den ledsagende pårørende ikke visiteret som ledsagende, så skal denne pårørende i princippet betale de af sundhedsvæsenet fastsatte takster for kost og logi. Kan den ikke visiteret ledsagende pårørende anvises sengeplads på samme rum som patienten uden at dette betyder, at man ikke optager plads for andre patienter, så bør der ikke afregnes ekstra for logi, da logi på samme værelse som patienten alene påfører fortænkt udgift, da værelset alligevel skal rengøres.

De økonomiske og administrative konsekvenser af forslagene.

FM 2015/58

Forslagsstiller antager, at de økonomiske konsekvenser med henblik på en realisering af forslaget skal holde sig på omtrentlig 1,2 mio. kr. om året. Forslagsstiller påregner yderligere, at en opdatering af lovgivningen kan holdes inden for ca. 1/8 AC-årsværk, hvilket må anslås til ca. 125.000 kr. inklusiv tolkearbejde.

Forslagsstiller anfører videre, at det ikke kan udelukkes, at forslaget i et vist omfang vil fritage kommunerne for at yde hjælp over reglerne om offentlig hjælp, men dette omfang er uklart.

FM 2015/115

Udvalget har noteret sig, at udgifterne til en realisering af forslaget i princippet skal findes på indtægtssiden for det Det Grønlandske Patienthjem. I 2013 var der indtægter på 1.39 mio. kr. som følge af betaling af kost og logi for pårørende til patienter med ophold på Patienthjemmet, og i 2014 1.71 mio. kr. I 2015 forventes en indtægt på 1.476 mio. kr. Med henvisning til de seneste regnskabs- og budgettal må udvalget må herefter konkludere, at det vil koste mere end 1.2 mio. kr. at realisere forslaget.

Hvorledes den manglende årlige indtægt skal finansieres på finanslovene fremgår ikke af nogle af forslagene, men indtægterne kommer til at mangle, ifald forslagene realiseres i den foreliggende form.

Ifald forslaget FM 2015/58 skal realiseres, så vil der blive pålagt en ekstra administrativ byrde i form af, at der for hver enkelt patient skal ske en opgørelse af husstandsindkomsten med henblik på at afgøre, hvorvidt denne er over eller under kr. 400.000.

Det er ikke en ubetydelig administrativ byrde at skulle sagsbehandle med henblik på at kunne træffe en afgørelse om, hvorvidt den pårørende kan fritages for betaling af kost og logi eller ej.

Udvalgets indstillinger

Ad 2015/58

Udvalget finder det støtteværdigt, at forslagsstiller ønsker at styrke forholdene for ledsagende pårørende på Patienthjemmet i København.

Udvalget finder imidlertid forslaget for administrativt tungt. Det vil kræve for megen administration at skulle modtage årsopgørelser eller lønsedler med henblik på at afgøre, hvorvidt den pårørendes eller patientens husstand har en samlet årlig indkomst på over eller under 400.000 kr. Denne administrative byrde skal sammenholdes med, at forslagsstiller forventer at de direkte økonomiske konsekvenser af forslaget vil ligge i størrelsesorden 1.2 mio. kr., eller hvad der maksimalt svarer til niveauet for de årlige indtægter på hovedkonto 34.11.04 *Det grønlandsk Patienthjem*. Udvalget vil hellere kanalisere disse administrative omkostninger hen til gunst for patienterne på Patienthjemmet i København og disses ledsagende pårørende.

Udvalget må med henvisning til de relativt store administrative konsekvenser af forslaget i enighed indstille det til forkastelse.

Ad 2015/115

Udvalget finder det tilsvarende støtteværdigt, at forslagsstiller ønsker at styrke forholdene for ledsagende pårørende på Patienthjemmet i København. Dette i situationer, hvor den pårørende er ledsager til en patient med akut eller alvorlig sygdom.

Med henvisning til, hvor relativt et lille indtægtstab forslaget vil have som økonomisk konsekvens, så kan udvalget støtte forslaget. Udvalget bemærker, at de administrative konsekvenser af forslaget er minimale. Udvalget tillægger det afgørende vægt, at patienter med ledsagere på Patienthjemmet ikke skal pålægges en ekstra økonomisk byrde i en meget vaskelig situation.

Udvalget skal fremhæve at udgifterne til en realisering af forslaget i princippet skal findes på indtægtssiden for det Det Grønlandske Patienthjem. I 2013 var der indtægter på 1.39 mio. kr. og i 2014 1.71 mio. kr. som følge af betaling af kost og logi for pårørende til patienter med ophold på Patienthjemmet. Udvalget har en iboende forventning om, at den beskedne manglende indtægt kan opvejes ved en driftsoptimering.

På denne baggrund indstiller udvalget i enighed forslaget til vedtagelse.

21. maj 2015

FM 2015/58 og FM 2015/115

Med disse bemærkninger og med den i betænkningen anførte forståelse skal udvalget overgive forslagene til 2. behandling.

Tillie Martinussen, Formand

Jess Svane

Laura Tàunâjik

Vivian Motzfeldt

Aaja Chemnitz Larsen

Juliane Henningsen

Mimi Karlsen